

Telegraful

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Religia chestie de sentiment?

Păreră că religia e chestie de sentiment o știam până acum susținută de unele concepții filosofice învechite, ostile religiei și o mai știam ca o păreră de stradă a unor pseudo-intelectuali. Iată însă că azi ea e afișată chiar în anteproiectul de lege pentru organizarea învățământului secundar, în art. 24, care, așezând-o la urma dexterității, declară că religia va fi predată «nu ca obiect de studiu, ci ca morală sau credință creștină». Ținând cu bucurie isonul acestei părerii, dl Pamfil Șeicaru nu mai ostenește să facă în ziarul «Curentul» o teologie ciudată care convine oricărui om căruia îi este indiferentă religia căreia aparține, numai acelora cari vreau să fie creștini, cari sunt convinși de o revelație dumnezeiască pe care țin să o cunoască, nu le poate conveni.

Teoria că religia este o chestie de sentiment e o amabilă descotărire a celor ce profesează o domnie absolută a rațiunii necredincioase, de prezență neplăcută a religiei. Rațiunea nu vede nicăieri pe Dumnezeu; rațiunea dimpotrivă ne spune că nu există Dumnezeu; ideea de Dumnezeu nu se poate susține în fața rațiunii. Dacă sentimentul se încapăținează totuși să creadă și are trebuința unei religii, treaba lui! Suntem atât de generosi și-i mai permitem să se manifeste pe plan religios. Dar nu cumva să pretindă că ceea ce simte el este adevărat, că el și nu rațiunea sunt în acord cu adevărul și că prin urmare rațiunea trebuie să se smerească și să caute să afle drumul de-a cunoaște și ea adevărul cunoscut de sentiment. Sentimentul să tacă în fața rațiunii. Să recunoască că numai ea cunoaște adevărul, să se mulțumească a fi tolerat «să facă pe nebunul» și să roșească totdeauna în fața rațiunii suverane.

Iată cum cugetă acești teoreticieni ai religiei-sentiment. Religia aceasta nici n'ar trebui să existe după ei. Cei ce o mai cultivă, sunt biete ființe cari nu-și dau seama de contrazicerea în care se află. Pe măsură ce vor «prograsa» în «cugetarea matură», vor alunga pe această cenușăreasă și din ultimul colț în care a mai fost tolerată cu o milă disprețuitoare.

Și cu aceste părerii despre religie vreau unii domni să facă educația tineretului! Dar cum vor mai lua în serios religia acești tineri, când vor vedea cum e socotită de intelectualii maturi?

A, știm! Domnii aceștia vor găsi în talentul lor oratoric și poetic — iar Românul e atât de meșter în înlocuirea realităților cu fraze — descrieri atât de înduioșătoare despre religia «ca iubire de oameni», «ca omenie», «ca bunătate a sufletelor» etc. etc. (vezi de pildă la dl Pamfil Șeicaru).

Însă «acea bunătate a sufletelor, puțină omenie în raporturile dintre oameni, mai puțină căinoșenie a vieții sociale», sunt lucruri atât de mari, atât de grele, cari nu pot fi înființate în suflete cu oratorie dulceagă, cu îndemnuri orale sau gazetărești. Cât suntem noi de oratori și de lacrimogeni, ar fi trebuit să facem până acum o lume românească desăvârșită ca a îngerilor din cer.

Trebue puse la temelia lor în sufletul tânărului convingeri tari ca granitul, zidite acolo cu o profundă seriozitate. Trebuie arătat tânărului că toate ideologiile ateiste, naturaliste, hedoniste, sunt construcții găunoase ale superficialității și patimii omeniești. Nu poate fi consolidat un suflet de tânăr în convingerea creștină despre lume până rămâne mereu un timorat în fața obiecțiunilor raționaliste. Așa cum nu poate pași cu încredere un copilăndru, până nu și-a încercat puterile în trântă cu adversarii săi, cari îl sfidează și nu și-a dovedit șieși și acelora că e mai tare. Trebuie să probeze cu ajutorul catihetului la lumina rațiunii încheeturile învățaturii creștine și să se convingă despre rezistența lor și, peste potriveala lor cu adevărata rațiune, să vadă adâncimea lor pe care o întuește cu o viziune superioară cugetării discursive. De abia când a fost dus până acolo un tânăr, după ce a fost trecut prin probele raționale și când a fost obișnuit în funcțiunea acestei viziuni religioase directe, el stă tare pe picioarele lui.

Un tânăr liceean — în fața căruia rațiunea se înfățișează cu un prestigiu extraordinar de covârșitor — nu mai poate fi purtat pe cărări cari ocolesc chemările zonei fermeceate a rațiunii, opăcit în fraze sentimentaliste. El are o psihologie cu totul diferită de a plugarului a cărui platoșe de gândire simplă n'a fost spartă de gloanțele întrebărilor raționaliste.

Cu tânărul trebuie intrat curajos în câmpul de foc al rațiunii, pentru a-l trece dincolo de el, biruitor.

Desigur, religia nu e simplă teorie pentru minte, precum nu e nici simplu sentiment sau voință. Ea e mai adâncă decât acestea, dar le angajează pe toate acestea.

Religia se cere cunoscută, reflectată, întemeiată în fața judecății. Cum vei simți trebuința de-a o practica dacă nu o vei cunoaște? Ignoti nulla cupido, spune un dicton profund adevărat. Religia creștină, ca religie revelată, are să spună ceva deosebit omului din partea lui Dumnezeu. Copilul trebuie să afle despre Iisus Hristos, cine a fost El, care e rostul venirii Lui pe pământ. Cum va afla despre acestea, dacă religia e socotită că nu are nici o consistență de învățături și fapte istorice, ci e un lucru moale, fără oase, fără reliefuri,

o vagă și oarbă mișcare a nervilor și a sângelui?

Religia fiind mai adâncă decât o teorie intelectuală, și decât simțirea și voința, fiind o convingere din viziune, dar o convingere și o viziune despre realități obiective, reliefate — deci de luat la cunoștință, — catehetul trebuie să se înfățișeze elevilor nu ca un simplu profesionist, sau orator sentimental, ca un căraș cu roaba al unor grămezi de cunoștințe luate

dintr'un loc și puse într'altul, sau ca un chitibușar al logicei, ci, peste toate acestea, transfigurând acestea, ca un om al unei adânci și cutremurătoare convingeri. Numai de o va avea pe aceasta și va trăi în școală din ea, se vor molipsi și copiii de ea, vor fi purtați, cu ajutorul învățăturilor și al logicei, în lumea ei, vor fi puși în nemijlocită legătură vizionară cu ordinea cerească.

D. STĂNILOAE

Deschiderea Adunării Eparhiale a Vadului, Feleacului și Clujului

Sciam în numărul precedent al foii noastre că Adunarea Eparhială a Episcopiei Clujului a fost convocată pe Dumineca Samarincii (18 Maiu a. c.).

Știu proaspete, primite de peste noul hotar, anuță că în Dumineca fixată, P. Sf. Episcop Nicolae Colan a săvârșit sf. Liturghie arhierescă în marea Catedrală din Cluj, înconjurat fiind de toți fruntașii clerului.

După rugăciunea de invocare a Duhului Sfânt, deputații eparhiali au trecut în localul reședinței episcopale. Solemnitatea a început în acordurile Troparului Iavirii. A urmat apoi

Cuvântarea P. Sf. Episcop Nicolae Colan

Domnilor deputați și iubii mei fii sufletești, încă suntem învăluiți în lumina praznicului învierii, al cărui imn de biruință ne stăruie în inimi. De aceea adun toate simțirile legate de Mântuitorul praznic în creștinescul și străbunul salut, zicându-vă: Hristos a înviat!

(Răspunsul spontan: Adevărat, că a înviat — ieșit din inimele tuturor celor de față și într'un glas, a fost mărturisirea nezdruincată în Invierea aievea).

Și cuvântul arhieresc a continuat după datină să depene recapitularea momentelor mai însemnate petrecute în viața Eparhiei, dela ultima adunare până în ziua de astăzi.

Subliniază faptul, că ne găsim la o mare cotitură în istoria neamurilor.

Până acum a voit Dumnezeu ca acest colț de pământ să fie scutit de obuze.

În deosebi noi Români am fost despărțiți și împărțiți.

Ne-am recules repede prin nădejdea în purtarea de grije a lui Dumnezeu, care prin Biserica Fiului Său ne-a întărit întru necazuri și ne-a ținut drepti în izbeliștea furtunilor năpraznice.

Toate neamurile își pun nădejdea în Dumnezeu, dar în sânul neamului nostru se pare că nici-

odată inima n'a bătut și nici nu s'a împreunat într'o mai frățească nădejde și rugăciune ca și acum. De pretutindenți, cei răsleși cu trupul și ca număr, dar nu cu sufletul, se împreună în aceiași rugăciune și nădejde în purtarea de grije a Bunului Părinte Ceres. Și nu este arătare și chip minunat sub soare și chiar dincolo, decât o obște în atitudine de rugăciune și cu privirile ținute pe bolta aceleiași nădejdi în Dumnezeu Mântuitorul și de grije purtător.

Cum am mai fost, suntem iarăși alături, cărturari și țărani, în nezdruincată frăție și în acest duh s'a încheiat anul nostru bisericesc și de gospodărire bisericească.

Aci la centru ne-am dat silința să vedem de necazurile tuturor fiilor Bisericii noastre.

Cuvântul care l-a rostit odinioară dumnezeescul Apostol Pavel, zicând: Care se smintește și eu să nu mă aprind! (de grija mântuirii lui) — păstrând proporțiile cuviincioase și deosebirea asemănării, pot să-l rostesc și eu — căci orice sminteală în cele ale mântuirii, Bisericii și păstorilor ei încredințată, ori de unde mi-a venit știrea ei, m'a aprins de grija împlinirii rostului dela Dumnezeu dat mie întru păstoria turmei celei cuvântătoare.

Bună parte dintre smintele și necazuri au fost pricinuite din lipsa de preoți.

Altă greutate am întâmpinat din lipsa de cateheți. Dar și aceasta ne-am străduit să o plinim. Acolo, unde n'am putut trimite, ca să rămână preoți și cateheți, pentru creșterea în dreapta credință a tineretului, am trimis să rămână cuvântul scris. Spre acest scop am tipărit trei manuale de religie pentru școlile populare, frumos și înțelept alcătuite de Părintele Prof. Fl. Mureșanu.

Pentru gospodărirea sufletească am mai trimis la propovedire și alte cărți, pe care le-am scos cu mari sacrificii și dintre care, potrivit făgăduinței, ca în fiecare an, la adu-

narea eparhială, și acum vă stau mărturie aci pe aceasta masă: **Viața Mântuitorului nostru Iisus Hristos** povestită pe înțelesul tuturor (339 pag.) de Prof. dr. G. L. Munteanu; **La răscrucea vieții** (pag. 100) de dr. Eug. Nicoră și broșura: **Din viețile Sfinților Antonie cel Mare, Macarie Egipteanul și Efrem Sirul de preot Fl. Mureșanu.**

Paralel cu grija de cele sufletești n'am negocotit nici cele materiale, ci le-am apărut.

Planuri pentru viitor? În vârtejul istoriei actuale cine ar îndrăzni să facă!

Totuși stăruim asupra unuia și anume, asupra planului referitor la școlile confesionale. În momentul de față nu avem nici una, afară de Academia teologică. Și aceasta nu din pricină că nu ne-am fi cerut dreptul de a le avea.

Este o poruncă și încă dela Hristos: de a-i învăța pe oameni cuvântul Evangheliei mântuitoare și a-i zidi pe stânca tare a credinței. Dar cum va crede cineva de nu va auzi și cum să audă dacă nu i se va propovedui. Iată izvorul de drept divin al Bisericii și al școalelor sale.

În școli numai Biserica lui Hristos, pe care nici porțile iadului nu o vor sfărâma, poate lucra minuni!

Dar bine să luăm seama, că Evanghelia nu-i numai un loc de refugiu unde să-ți cauți scăparea. Nu! Ci Evanghelia este un duh de viață nouă și ea pretutindeni, în toate domeniile vieții, trebuie să-și judece puterea ei ziditoare.

La rezolvirea chestiunilor școlare neținem sigur că voi avea concursul cucerniciei preoților și al iubiților mei credincioși mireni.

De încheiere, P. S. Sa aduce cuvenitul omagiu de pioasă amintire membrilor adunării eparhiale cari nu mai sunt printre cei vii. Mulțumește preoților, colaboratori apropiați și de mai departe, cât și celor care au ținut să înalțe sărbătoarea acestei adunări eparhiale pe care o declară deschisă.

După cuvântarea P. Sf. Sale, s'a făcut apelul nominal. Prezentându-se numai 13 deputați eparhiali — 10 clujeni și 3 orădeni — Adunarea nu s'a putut constitui în regulă și s'edinta a fost închisă.

Deputații eparhiali au fost oaspeții P. Sf. Episcop Nicolae Colan la masa de amiază, iar seara au luat parte la concertul religios dat în Catedrală de Corul Episcopiei.

Alegere de episcopi

Membrii Congresului național bisericesc, delegați ai tuturor eparhiilor bisericii noastre, sânt invitați să se prezinte, la data de 3 și 4 Iunie 1941, în colegiu electoral în capitala țării, pentru a participa la alegerile de episcopi în scaunele vacante dela Caransebeș și Argeș.

Nr. 7867/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoștință că erezii preotului Zenovie Popovici dela parohia Satu-lung, prot. Brașov, decedat la 24 Martie 1941, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoțesc de Lei 40.000.

Sibiu, Dela ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 24 Mai 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Organizați Reuniuni de femei

Religia în școala secundară

Presa din Ardeal răspunde tentativei de eliminare a învățământului religios din școala secundară

Biserica și Școala, revista oficială a Episcopiei Aradului, în Nrul 20 dela 18 Măi 1941, se ocupă din nou cu vederile greșite ale dlui P. Șeicar, privitor la religie în școala secundară, și scrie:

Articolul dlui Șeicar pare a se fi inspirat din anteproiectul decretului lege pentru organizarea și funcționarea școlilor secundare și teoretice, ajuns între timp în discuția profesorilor secundari. În acest anteproiect religia este scoasă din rândul obiectelor de studiu și orele de religie sunt reduse dela două la una pe săptămână. Iată ce scrie în art. 25 al. 5: «În liceu religia se predă pe un plan mai ridicat, ca și în gimnaziu, dar în același fel, adică nu ca un obiect de studiu, ci ca morală și credință creștinească, folosindu-se în contact strâns cu biserica».

Noi suntem împotriva scoaterii religiei din rândul obiectelor de studiu, deoarece principiul acesta este anticreștin și antipedagogic. Religia se cere așezată în fruntea obiectelor de învățământ, așa dupăcum a decretat-o însuși dl gen. I. Antonescu. Școala clasică și educația integrală se face prin instrucție și morală prin religie.

Religia se ocupă cu principiile cele mai serioase, cu adevărurile cele mai mari și cu întrebările cele mai grele. Iată de ce studiul ei reclamă cel puțin două ore pe săptămână, în toate școlile.

Nu ne vom opri însă numai aci. Intrucât este actuală reforma învățământului secundar, vom merge mai departe și vom exprima anumite desiderate, care, pentru liniștea țării și pacea generațiilor, este necesar să le aibă în vedere legislatorii. Anume:

1. Întâi de toate să se înlăture ateismul din școală. S'a cerut de multă vreme să se înlăture profesorii ateii din învățământ. N'au ce căuta în școala românească.

2. Să se înlăture din manualele de școală «ipotezele» materialiste despre lume și viață. Ele pricinuesc elevilor confuzii grave și desorientări sufletești cu greu de corectat.

3. Să se înființeze și organizeze casele religioase în toate școlile secundare și universitare.

Fiecare școală secundară și universitară, unde se pune serios problema educației integrale, este necesar să-și aibă capela și duhovnicul său.

4. De altă parte, profesorului de religie, care e păstorul școlei, să-i stea în ajutor toți ceilalți profesori. În special profesorii și profesorele să-și conducă pe clase elevii (sau elevele) la biserică și să-i supravegheze. Nu poți face educație fără exemple bune.

De ani de zile se strigă că «Școala noastră n'a avut sutleț». Nici nu-l va avea fără de religie. Așa dupăcum Dumnezeu prin atotputernicia Sa a făcut din haos cosmos, așa religia formează și eliberează sufletul — liber, creator și nemuritor, — din cătușele materiei.

Legea Românească dela Oradea-Beiuș, în numărul său din 15 Mai 1941, face reflecții deplin motivate, semnate de părintele protopop Petru E. Papp, împotriva părerilor din ziarul Curentul dela 28 April a. c. Reținem următoarele pasagi:

Ce e un profesor de religie? E preotul, care n'are altă preocupare și nici nu trebuie să aibă, decât îngrijirea de tineretul școlar, încredințat lui pentru a fi educat și îndrumat pe căile cele mântuitoare de suflet. Școala și catedrala e parohia profesorului de religie.

Să propoveduiască de pe catedră cu elan și convingere învățăturile Mântuitorului și să le înrădăcineze cât mai adânc în inima viitorilor buni credincioși.

Să-și organizeze elevii în societăți religioase. Să fie cu ei în Dumineci și săr-

bători ținându-le exortări, să-i conducă la biserică servind sfânta liturghie și roștindu-le predici. Să-i spovedească și cuminece măcar de 5 ori pe an, ear în postul mare să le facă liturghia înainte sfințită, cum se obișnuiește la școlile din Beluș și alte școli din Ardeal. Să supravegheze cărțile, ce le citește elevii și să-i cerceteze pe la locuințele lor.

Nu numai că e necesar să avem două ore de religie de fie care clasă, ci întreg învățământul religios să treacă sub controlul efectiv al bisericii, autoritatea chemată să fie prezentă, ori unde e vorba de educația fiilor ei.

Fiindcă numai așa va veni reînvierea religioasă, și prin ea reînvierea noastră națională.

Aceste două reînvieri sunt singurele necesități care vor da elemente capabile societății românești, dle Pamfil Șelcaru.

Veniți de Rusalii la congresul Oastei

— De Rusalii se va ține la Sibiu al 9-lea congres anual al Oastei Domnului. — Participanții vor avea prilej de mari bucurii sufletești — Prin purtarea de grijă a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, ministrul comunicațiilor a acordat o reducere de 75%, pe C. F. R. pentru congresul Oastei —

Scriem aici o veste de bucurie pentru toți ceice iubesc și sprijinesc mișcarea misionară ortodoxă «Oastea Domnului» de sub patronajul și conducerea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. De Rusalii ostașii Domnului de pretutindeni pornesc din nou spre cetatea Ortodoxiei din Ardeal, la al 9-lea congres al Oastei. Și ei vin, la această mare întâlnire frățească, cu atât mai mult dor, cu cât că, din cauza grelelor împrejurărilor, anul trecut Oastea Domnului nu și-a putut ține congresul. Pentru a ușura cât mai mult cheltuielile de drum și pentru a înlesni venirea a cât mai multor preoți și credincioși la marile bucurii sufletești dela congresul Oastei, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a stăruit și a obținut a reducere de 75%, pe C. F. R.

Am trecut și trecem prin grele încercări, ca neam și ca indivizi. Sufletele ne sunt sbrucumate și răvășite de necazuri și suferinți naționale și personale. Acum avem și preoții și poporul mai multă nevoie de întărire sufletească, prin o mai caldă rugăciune și apropiere de Domnul Isus. De aceea marele congres al Oastei Domnului, care se ține de Rusalii la Sibiu, este un prilej minunat de înălțare sufletească și întărire a credinței și dragostei frățești, în baia cerească a bucuriilor sfinte.

În numărat convocarea pe care ne-o face s'a publicat Convocarea al gazetei noastre I. P. Sf. Mitropolit Nicolae pentru congresul Oastei Domnului. Cucernicii preoți cari nu pot răspunde personal la această convocare a Ierarhului nostru, fac cel mai bun lucru îndemnând pe credincioșii lor, fie că sunt ostași ai Domnului, fie că nu sunt, să vină de Rusalii la Sibiu. Să le explice că pe tren vor plăti numai un sfert din preț, adică vor scoate la plecare o jumătate de bilet până la Sibiu și apoi tot cu același bilet se vor întoarce.

În felul acesta, mai ales cucernicii preoți din județele mai apropiate din Sibiu, vor reuși să vină cu mai mulți credincioși la Sibiu. E vorba de un pelerinaj rar, cu bucurii duhovnicești alese, la care un preot să-și aducă cât mai mulți din filii săi sufletești.

Veniți deci de Rusalii la Sibiu! Veniți cât mai mulți să ne unim rugăciunea fierbinte către Tatăl ceresc, ca să ne ierte păcatele pentru cari a suferit și suferă neamul atât de mult! Veniți să ne strângem în jurul înaltului Ierarh.

Problema iudaismului. — S'a inaugurat, recent, la Frankfurt pe Main, Institutul pentru cercetarea problemei iudaismului, cu misiunea să pregătească materialul științific, pe baza căruii mișcarea, în această problemă, să fie sistematic condusă la victoria finală.

Lupta împotriva iudaismului a fost stânjenită, până acum, prin faptul că n'a existat un Institut central, unde lucrarea să fie temeinic organizată, — astfel antisemitismul eră mai mult propagandistic, de cât științific.

Noul Institut, care a luat ființă în Germania, este condus de dl Alfred Rosenberg, vestit doctrinar, însărcinat de Conducătorul Reichului cu educația și pregătirea poporului german în cadrul național-socialist.

Un colaborator al celui care dirigează Institutul a scris cu acest prilej următoarele:

Antisemitismul este o problemă, care a preocupat toate popoarele Europei, din momentul când primul jidov a călcat Continentul nostru. Din timpurile antice, până azi, jidovul a constituit cel mai mare pericol pentru popor și stat. Deși câteodată erau provizoriu excluși, jidanii reveneau în scurt timp cu și mai mare putere; pătrundeau în toate straturile poporului, câștigau teren nou și astfel deveneau fermenții descompunerii. Jidovii sperau, că generațiile viitoare, care nu vor mai trăi în mizerie și suferință, le vor uita relele și astfel le va da posibilitate să continue jocul distructiv, nederanjați. Nu încelau să aducă argumente din istoria lor și să susțină adevărul, așa cum îl prezentau ei. Și astăzi jidanii încearcă același lucru. Prin minciună și calomnie, vreau să convingă lumea, că lupta ce se duce contra lor, este nedreaptă. Experiențele ce le-am făcut, ne-au înțărât atât din punct de vedere politic, cât și din punct de vedere sufleteț, încât și generațiile viitoare vor fi stăpânite de aceleași idealuri ca noi astăzi: excluderea evreilor total și definitiv, din viața popoarelor europene. Acesta este scopul, și nu vom ceda până nu-l vom atinge. De aceea era necesară înființarea unui Institut pentru cercetarea problemelor evreești.

Institutul va aduna material despre metodele iudaismului din toate arhivele și documentele cunoscute în istorie. La dispoziția sa se găsesc astăzi importante arhive jidovești din Viena, Berlin, Praga, Paris, Varșovia etc. E de ajuns să amintim arhivele casei Rothschild și ale alianței izraelite universale. Orce material, propuner, critică din partea celor care doresc să contribuie la rezolvarea problemei, se primește la Institutul înființat.

Cetitorii din România sânt invitați să urmărească activitatea Institutului și să comunice documente sau amănunte în posesia cărora se află, contribuind cât mai des la munca pornită ce urmărește excluderea definitivă a jidovilor, pe urma cărora am avut și avem de suferit.

Punerea pietrii fundamentale a bisericii din Budila

Ridicarea unui nou lăcaș de închinare într-o comună, este în aceste vremuri, când nimeni nu îndrăznește să miște o piatră din loc, când peste neamul nostru s'au abătut atâtea dureri, nu numai un act de curaj și răvnă apostolică din partea slujitorilor altarului, ci și o dovadă că neamul nostru nu se lasă copleșit de această durere și așteaptă cu încredere în Dumnezeu zile mai bune și mai senine pentru destinul lui.

O astfel de faptă vrednică de laudă au săvârșit credincioșii noștri din comuna Budila, protopopiatul Brașov, în frunte cu parohul lor, cari au început a ridica o nouă biserică.

Duminecă 18 Mai a avut loc solemnitatea punerii pietrii fundamentale. Slujba sfințirii a fost săvârșită de un sobor de 9 preoți în frunte cu părințele Dr. N. Stinghe, asistat de preoții: Modroi, Greceanu, V. Coman, Banciu, S. Curcubăță, T. Țigoiu, Stelea, și parohul comunei Iordan Curcubăță.

cu voiciume, numeroși reprezentanți ai autorităților Reichului precum, între alții, secretarul de stat Zschintzsch dela ministerul educației naționale, rectorul universității din Berlin, profesorul Hoppe, apoi reprezentantul ministerului de externe, consilierul Dr. Heinburg (fost mai înainte la legațiunea din București) și ca un cunosător al Transilvaniei, conducătorul afacerilor externe bisericești episcopul regnicolar Heckel; la fel din partea auditorului românesc în frunte cu noul ministru al României la Berlin, Raoul Bossy și agiul director de organizare al institutului român din Germania, Manolescu, Ss. Lutz Korodi*.

(Traducere după textul german din Berliner Boersenzeitung).

INFORMAȚIUNI

Pios parastas. În amintirea unui meritos ierarh al bisericii noastre, a episcopului Dr. Grigorie Comșa, trecut la cele veșnice înainte cu 7 ani, s'a slujit la Arad, în 25 Mai c., în catedrala ortodoxă, parastas, la care au asistat numeroși aradani, în frunte cu P. S. Sa episcopul Andrei. A fost un act de merită recunoștință adusă neuitatului defunct, care timp de zece ani a desfășurat o întinsă și neîntreruptă activitate ca predicator, scriitor și orator în slujba bisericii și neamului.

† **Văd. protopopeasă Ioana Moldovan** născ. Boiu. La o vârstă foarte înaintată, pe care puțini muritori o ajung, în al 94-lea an al etății sale, s'a stins din viață în 12 I. c., venerabila matoană, protopopeasa Ioana Moldovan născută Boiu, văduva fericitului protopop al Sighișorii, Dimitrie Moldovan, mort în 1922. Fiică a protopopului Zaharie Boiu din Sighișoara, soră a asesorului consistorial din Sibiu, Zaharie Boiu, și bunică a cântăreții dela opera română din București, Aca de Barbu, adormită în Domnul păstrase din epoca șaguniană toată distincția, evlavie și noblețea acelor vremuri, dar și cunoașterea și venerația față de marele mitropolit și întimii săi. Deși cu sănătatea subredă, dar împodobită cu o rară curcnie și răbdare mucenicească a purtat cu rezignare povara unei lungi

vieți zbuciumate, împărțându-se de a vedea toate clipele de cadere și mărirea neamului din ultimul secol, dela 1848 până azi. A fost dusă la odihna de veci în cimitirul din umbra bisericii din Cornești în 14 Mai a. c. prohodită de un sobor de preoți și jeliță de întreaga societate românească din Sighișoara. Veșnică să-i fie pomenirea!

Concert în Sibiu. Reuniunea de muzică „Gh. Dima” va da, sub conducerea profesorului P. Gherman, un mare concert, Sâmbătă în 7 Iunie 1941, ora 21, în sala teatrului municipal. Programul, bogat și ales, cuprinde compoziții executate de coruri, soliști și orchestra simfonică din Sibiu. Bilete: la Librăria „Foia Poporului” și, seara, la cassă.

Sânt scutiți de pregătirea premilitară: tinerii cu infirmități exterioare vădite, constatate în mod gratuit de medicul de circumscripție și prin supravizita medicului primar de județ ori municipii și a unui medic militar, monahii de toate riturile cât timp fac parte din cîrul monahicesc, seminariștii și studenții în teologie de toate religiunile dacă urmează regulat studiile seminariale sau teologice. Acei cari nu se vor preoți sau nu vor mai fi monahi, vor face serviciul militar în condițiile în care nu au executat pregătirea premilitară.

Muzeu antimasoni se deschide în curând la București, unde va fi expus materialul documentar întreg, aflat la loji și la conducătorii masoneriei din țară. Un astfel de muzeu antimasoni s'a inaugurat și în Germania.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminică, 1 Iunie 1941, va predica părintele prot. Mihail Neagu.

CARTI ȘI REVISTE

Istoria bisericii Stavropoleos din București, de Pr. Dem. Iliescu-Palanca, București. Tip. Văcărescu, 1940. Pag. 33. Lei 20. — Conține un scurt istoric al vechii bisericești dela începutul veacului al 18-lea, redeschise de curând mai ales prin osteneala Părintelui profesor Iliescu-Palanca, fost director de seminar.

diminuăm valoarea și însemnătatea Noului Testament, deci a creștinismului, a religiei în general și împietăm asupra divinității Mântuitorului;

c) Tot cultul ortodox, împletit organic din momente și întâmplări din V. și N. T., ar trebui răsturnat, sau dacă nu, ar rămânea ceva complet lipsit de înțelegere și înțeles. Scoțând V. T. am zdruncina însăși armonia și frumusețea străvechii ortodoxii, cea atât de hotărâtă și de statornică în păstrarea celor poruncite de Domnul nostru Iisus Hristos prin Sf. Apostoli și sf. Părinți, după cuvântul lui „Învățați-vă să păzească toate câte am poruncit vouă și atunci iată cu voi sunt până la sfârșitul veacurilor” (Mat. 28, 20);

d) Pedagogie vorbind, V. Testament e mai ușor decât Noul Testament, fiind mai concret, mai omenesc ca fel de a lucra, mai aproape de pământ, arătând viu: când e omul în legătură cu Dumnezeu și cum rodește viața unuia care stă în cea mai corectă legătură cu El, și cât de nenorocită a insului și a neamului care s'a depărtat ori chiar despărțit de Dumnezeu. Dacă învățământul scoale la iveală istoria mântuirii și ceea ce e etern uman, împreună cu lucrarea harului Duhului Sfânt, nu se face istorie jidovească, cum greșit se susține de cei care vor să scoată V. T., ci cel mai puternic antisemitism, întrucât pas de pas se arată cum au desconsiderat cuvântul lui Dumnezeu tocmai cei aleși pentru a-l păstra și împlini, și cum drept pedeapsă au fost risipiți între neamuri, după chiar spusa Domnului prin gura lui Moisi. Noul Testament e mai abstract, mai aproape de cer, chiar în cer, și pentru a-i gusta frumusețile avem nevoie de scara celui vechiu.

e) Celce pledează pentru scoaterea

lui, a pierdut complet înțelesul ortodoxiei ca lege dumnezească lucrătoare prin har divin asupra noastră și nu-i mai vede decât lăturea ei politică, socială și caritativă, — și e greșit! Nu această e cea mai importantă.

4. La temelia pedagogiei religioase ortodoxe să se pună viu și de către toți principii: Dela biserica prin viață pentru a duce pe micul creștin la biserică, care s'ar traduce astfel: pentru ca să știm ce să luăm și cum să luăm cele de tratat în școală, să pornim dela duhul și practica bisericii ortodoxe, confruntându-le cu viața, care curge tumultuos pe lângă noi și chiar prin noi, și prin ortodoxie și har să încercăm să o înobilăm, s'o înțelegem și să o sfințim, pentruca, înțelegând rostul ortodoxiei, primind-o ca principiu de viață, elevul să devie membru activ conștient și convins, indisolubil legat de biserică, de trupul mistic a lui Hristos.

3. Să se urmărească mai mult educația decât instrucția.

În cazul acesta învățământul nostru devine activ în cel mai frumos înțeles.

6. Dar ca să înțelegem și mai bine ce înseamnă școala activă, să se studieze școala Sf. Părinți ai Răsăritului, scoțându-se din scrierile lor, din tradiție și din bibliotecile vremii păstrate pela mânăstiri, învățăturile și observările pedagogice ale Sf. Părinți. Căci în susțin și azi afirmația depela 1924, că cea mai activă școală la religie e școala veacurilor III—VI d. H.*

7. Ca să putem face învățământul nostru religios cât mai corăspunzător firii

* Vezi istoricul învăț. religios publicat de mine în Revista Teologică din 1926. Începutul a pornit a-l face par. prof. Dr. M. Bulacu, (Vezi: „Noblețea Educației Copiilor, după Sf. Ioan Hristos”).

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu

Convocare

Membrii „Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu” se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ținea Duminică în 15 Iunie a. c., la ora 3 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
 2. Constatarea membrilor prezenți.
 3. Raportul general al comitetului și raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1940.
 4. Luarea la cunoștință a raportului general, aprobarea socotelilor și darea abso-lutorului comitetului.
 5. Eventuale propuneri.
- Sibiu, la 30 Maiu 1941.

Prof. E. Cioran
prezident.

Stefan Duca
secretar.

Întrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 3 d. a., adunarea generală se ține cu ori câți membri prezenți ar fi în aceeași zi și în același local la ora 3 1/2 d. a. Propunerile din afară trebuie trimise comitetului Reuniunii cel puțin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

Nr. 135/1941

(31) 3—3

Publicație de licitație

Parohia ortodoxă română din Araci, județul Brașov, dă în licitație publică în ziua de 9 Iunie 1941, ora 2 p. m. cu oferte închise, în localul casei culturale, edificarea bisericii ortodoxe române, conform planului și devizului estimativ, precum și condițiilor din carnetul de sarcini.

Ofertele se vor face pentru o parte din lucrările cuprinse în devizul estimativ, anume: lucrările de fundație, zidărie și acoperiș, în valoare de 1.500.000 lei.

Participanții la licitație vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea devizului estimativ al lucrărilor ce se vor licita, în numerar sau efecte publice.

Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenori diplomați și specialiști în lucrări de biserici.

Planul, devizul și caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial din Araci, județul Brșșov.

În caz că licitația nu va avea rezultatul dorit, această licitație se va face prin bună învoială în aceeași zi sau o nouă dată fixată fără a mai publica o nouă licitație. Araci, la 1 Mai 1941.

Oficiul parohial:

Silviu Josan, paroh

Judecătoria mixtă Sibiu, Secția CF.

Nr. 468/1941 cf.

(39) 1—1

Extract din publicațiunea de licitație

În cererea de executare făcută de următoarea Banca „Albina”, institut de credit în Sibiu, contra următorului Szabo Edmund.

Judecătoria.

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilul situat în comuna Sibiu circumscripția Tribunalului, Judecătoriei Sibiu cuprinse în cf. a comunei Sibiu Nrul de ordine A+1 Nr. top. 6837 în valoare de 72.000 lei cu prețul de strigare de 54.000 lei, pentru încasarea creanței de 20.000 lei, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 13 luna Iunie anul 1941, ora 16, în localul oficial al cf. strada Carmen Sylva Nr. 7 parter ușa 34.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut decât pe un preț superior prețului de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din valoarea imobilului drept garanție, în numerar sau în efecte de cauză socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX 1881: § 21, legea LX 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (§ 25, XLI 1908).

Data Sibiu, la 31 luna Ianuarie anul 1941.

Judecător:

Dir. de cf.:

(ss) Preinesberger

(ss) I. Halmaghi

Pentru conf. Dr. Răduțiu

românului, ne-ar trebui o psihologie creștină ortodoxă românească, căci nu sunt deajuns numai legile psihologiei generale, care azi a ajuns să fie și fără suflet (psihologia încă a căzut în materialism și s'a dată să se înecă). Altcum reacționează sufletul Românului în domeniul religios, decât Slavii, Grecii, Asiaticii și decât toți apusenii.

Se știe că în America și deacolo a trecut oceanul în Europa, iar azi lucrează în toate țările continentului nostru două societăți religioase pentru tineret: Imka și Ioka. Și-au încercat metodele, atât de aducătoare de rod în alte părți, și la noi și conducătorii lor au declarat, că nicăiri n'au întâmpinat atâtea greutăți și n'au cules rezultate așa de slabe ca la noi. Îmi pare, că acestea dovedește, că la anumite chestiuni și probleme religioase altfel reacționează sufletul românesc. Aceasta ar trebui studiată ca să vie în ajutorul pedagogiei religioase.

8. Să se poarte grije deosebită pentru pregătirea propovăduitorilor cuvântului dumnezeesc în academii și facultăți. Să nu se mai facă numai „știință teologică”, ci și „altceva” care să învie știința și cu ea s'aprindă sufletele pentru Hristos.

9. Pentru selectarea profesorilor de religie ar trebui să se caute alt criteriu pe lângă cel al examenului de capacitate. Poate o păstorie de 5 ani la țară, unde ar învăța ce se înțelege practic prin religie și ar afla ce trebuie să dea sufletele, însetate după Dumnezeu, dacă acolo ar da dovadă că știe cum și are răvna să zidească împărăția lui Dumnezeu între oameni, adevărat biserica vie; ar fi o întregire minunată pentru cele mai potrivite alegeri de profesori dată examenului actual de capacitate, care constată numai

capabilitatea de a împărtași pedagogic cunoștințe, nu și puterea de educator, tocmai partea esențială în învățământul religios.

10. Biserica să vie și ea în ajutorul profesorului de religie, a cărui muncă, dacă e făcută „ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni”, e deosebit de grea, punându-i la dispoziție material intuitiv, (hărți, tablouri, biblioteci religioase, filme) și material pentru încurajarea vieții religioase (cărți, iconițe, cruciulițe — pentru donare), căci e prea mult să i se ceară profesorului să jertfească din buzunarul propriu, când venitul lui e atât de modest, că abia poate face față cerințelor vieții și rolului lui social, iar comitele școlare nu prea dau dovadă de aleasă înțelegere a valorii lucrului religios din școală. Așa s'ar face și prezența bisericii în școală mai simțită!

11. Să se pună și mai mult interes pentru îmbunătățirea manualelor de Religie. Biserica ar trebui să spargă acele consorții de autori și editori, cari din culise opăcesc progresul.

12. Biserica să nu renunțe în ruptul capului la dreptul de a face ea controlul învățământului religios, și să-l facă stăruitor și temeinic prin oameni chemați, nu improvizați și nu ocazional, lăsând ministerului numai supravegherea profesorilor sub raportul împlinirii corecte a datoriei lor din lăturea legilor statului. Restul nu e treaba ministerului!

Și cu acestea cred, că am aruncat destulă sămânță de vorbă în jurul subiectului ce mi s'a dat să-l conturez, căci ce ajutor ar putea îmbia F. O. R.-ul învățământului religios ortodox român din școala secundară, nu mă simt în drept să arăt.

Vă mulțumesc pentru bunăvoința de a mă fi ascultat.